

LİBYA'NIN DONDURULMUŞ VARLIKLARI

FUAT EMİR ŞEFKATLİ

GİRİŞ

Afrika'nın birinci, dünyanın dokuzuncu en büyük petrol rezervlerine sahip ülkesi Libya 2000'lerin başında uluslararası yaptırımların kalkmasıyla ciddi bir petrol gelirini elinde bulunduruyordu. Bu gelirleri farklı ülkelerdeki farklı sektörlerde değerlendirmek amacıyla ulusal yatırım ajansı ve bağlı kamu şirketleri aracılığıyla kullanan Kaddafi yönetimi gerek Avrupa'da gerekse Afrika'da ciddi bir yatırım portföyü oluştur-

du. Ancak 2011 Libya ayaklanmalarının patlak vermesi akabinde oluşan uluslararası konsensüs ile birlikte Fransa öncülüğünde başlayan NATO operasyonları sırasında başta Kaddafi ve ailesi olmak üzere Libya'nın önemli yatırım kuruluşlarının yurt dışındaki mal varlıkları, bu kaynakların iç savaşta Kaddafi güçlerini finanse etme ihtimali göz önünde bulundurularak Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) Yaptırım Komitesi tarafından donduruldu. Libya Yatırım Otoritesi (LYO) yetkililerinin ifadelerine göre top-

Ülkenin büyük oranda petrole dayalı ekonomisini çeşitlendirmek ve petrol kaynaklı gelirleri gelecek nesillere aktarmak gibi amaçlar taşıyan Yatırım Otoritesi, bir çatı kuruluş olarak bünyesinde beş farklı alt iştiraki barındırmaktadır.

lamda 67 milyar dolara tekabül ettiği iddia edilen ve Libya'da devletin yeniden inşası sürecinde ciddi önem taşıyan bu varlıkların durumu belirsizliğini büyük oranda korumaktadır.

Bu kapsamda çalışmanın başlangıcında LYO'nun iç dinamikleri ve günümüzdeki durumu ele alınacak, 2011 sonrası "dondurulan varlıkların" ve Kaddafi'nin kişisel servetinin Libya için ne denli önem arz ettiği incelenecektir. Çalışmanın devamında ise Libya devleti ve varlıkların bulunduğu ülkeler ile yaşadığı anlaşmazlıklar ve tartışmalı konulara değinilecektir. Yaşanan anlaşmazlıklara ilişkin olarak Belçika ile Libya devleti arasında yaşanan Euroclear vakası bu bağlamda değerlendirilecektir. Çalışmanın son kısmında ise yeni geçici yönetim figürlerinin belirlenmesiyle yeniden yapılanma sürecine giren Libya'da bu varlıkların ne şekilde algılandığı ve Libya'nın geleceğinde ne gibi etkileri olabileceği hususunda varsayımlar üretilecektir.

LIBYA YATIRIM OTORİTESİ (LYO)

ABD'nin uzun bir dönem teröre destek verdiği iddiası ile yaptırımlar uyguladığı Kaddafi rejimi, 1980'lerin sonlarına gelindiğinde Berlin'de gerçek-

leşen diskotek saldırısı ve Lockerbie faciasının ardından uluslararası boyutta tepki almıştı. Ancak 2003 yılında Kaddafi'nin İskoçya'nın Lockerbie kasabasına düşen uçakta yaşamını yitirenlerin yakınlarına tazminat ödemeyi kabul etmesinin ardından Birleşmiş Milletler (BM) tarafından uygulanan yaptırımlar durdurulmuş ve Libya'nın üzerindeki ambargolar kalkmıştı. Kaddafi yönetiminin uluslararası finans düzenine entegre olmaya çalıştığı böyle bir atmosfer içerisinde LYO, 2006 yılında kurulmuş ve 2007 yılının ortalarında faaliyet göstermeye başlamıştır.¹ Ülkenin büyük oranda petrole dayalı ekonomisini çeşitlendirmek ve petrol kaynaklı gelirleri gelecek nesillere aktarmak gibi amaçlar taşıyan Yatırım Otoritesi, bir çatı kuruluş olarak bünyesinde beş farklı alt iştiraki barındırmaktadır. LYO, 2015 Libya Siyasi Anlaşması (LSA) sonrası oluşturulan yapıda direkt olarak Başkanlık Konseyine bağlanmıştır. Libya Arap Dış Yatırım Şirketi (LAFICO), Libya Afrika Yatırım Portföyü (LAIP), Libya Yerel Yatırım Kalkınma Fonu (LLIDF), Uzun Vadeli Portföyler (LTP) ve OillInvest iştirakleri aracılığıyla ABD ve Avrupa ülkeleri başta olmak üzere dünyanın farklı bölgelerinde enerji, emlak, tarım, inşaat ve otomotiv gibi

¹ "Libyan Investment Authority", International Forum of Sovereign Wealth Funds

BM Güvenlik Konseyinin Libya Oturumu.

sektörlere yatırım yapan LYO'nun başkanlık görevine 2017 yılında Ali Mahmud Hassan atanmıştır. Nitekim, Libya'da birçok kamu kurumunda görülen ikircikli yapı LYO'ya da sirayet etmiş ve Hassan'ın meşruiyeti ülkenin doğusunda tanınmamıştır. Doğu'daki sözde hükümet ve Temsilciler Meclisi (TM), LYO üzerinde hak iddia ederek kendi destekledikleri adayı kurumun başkanı ilan etmiştir. Ancak Mart 2020'de Londra Yüksek Mahkemesi tarafından verilen karar bu tartışmaları bir kenara bırakarak Hassan'ın LYO başkanlığını onamıştır.²

İç dengelerden kaynaklı olarak çekişmeli geçen 3 yılın ardından yeniden yapılanma sürecine girdiğini açıklayan kurum, 11 Ocak 2021 tarihinde Londra merkezli uluslararası

muhasabe denetimi şirketi Ernst & Young (EY) ile sözleşme imzaladığını açıklamıştır. Bu karar gerek uluslararası yatırımcıları etkileme gerekse dondurulmuş varlıklara ulaşma noktasında atılmış bir adım olarak görülmektedir.

TARTIŞMALI KONULAR

2011 yılında BMGK Yaptırımlar Komitesi tarafından alınan yaptırım kararının ardından pek çok tartışma konusu gündeme gelmiştir. Bunlardan ilki, bir varlık fonu gibi işleyen LYO'nun beş farklı iştirakinin karmaşık yapısından ve geniş yelpazeli yatırım ağından kaynaklanmaktadır. İkinci alt başlık ise dondurulan varlıkların bulunduğu bankalar ile Libya devleti arasında yaşanan anlaşmazlıklar şeklinde ortaya çıkmaktadır.

² "Libyan Sovereign Wealth Fund Calls On UN To Ease Sanctions On Its Assets", Forbes, 11 May 2020

İŞTİRAKLER VE YARATTIĞI SORUNLAR

LYO, beş iştiraki ve dünyanın farklı noktalarındaki 550 şirketteki hissedar konumu ile takibi ve denetimi oldukça karmaşık bir yapı teşkil etmektedir. Yaptırımların içeriği ve yarattığı tehlikeler ise tam da bu noktada ortaya çıkmaktadır. Öyle ki 2011 yılında alınan yaptırım kararı ilk etapta LYO ve bağlı bulunan iştiraklerinin (LAFICO, LAIP, LLI-DF, LTP ve OilInvest) yanı sıra Libya Merkez Bankası ve Ulusal Petrol Şirketini de kapsarken ilerleyen süreçte bu karar görece hafifletilmiş; LYO, LAFICO ve LAIP dışındaki iştirakler üzerindeki yaptırımlar kaldırılmıştır. Ancak dondurulan emlak ve likit varlıkların dışında karmaşık hiyerarşik yapılarından ötürü iştiraklerin de altında bulunan bazı şirketler bu uygulamanın dışında kalmıştır. Örneğin, LAIP'in varlıkları dondurulurken LAIP'e bağlı Ola Enerji şirketinin varlıkları yaptırımların dışında bırakılmıştır. Ağırlıklı olarak Sahraaltı ve Kuzey Afrika'da faaliyet gösteren Ola Enerji, LPG, akaryakıt ve araç yağları sektöründe güçlü finansal göstergelere sahip bir kuruluş olarak öne çıkmaktadır.³

Bununla beraber bu iştiraklerin hisse senetleri üzerinden sağladığı hisse senedi temettüleri, tahvil gelirleri ve faiz ödemelerine yönelik herhangi bir hukuki deklarasyonun yoksunluğu 2011 sonrasında bu yolla elde edilen gelirlerin LYO'nun Bahreyn ve Brüksel'deki banka hesaplarına aktarılmasına yol açmıştır. 2012-2013 yılları arasında LYO'nun yönetim kurulu üyesi olarak görev yapan Muh-sin Deregya bu iddiaları doğrular nitelikte bir açıklama yaparak görev yaptığı 1 yıllık dönem içerisinde LYO'nun 630 milyon dolar faiz geliri elde ettiğini ifade etmiştir.⁴ Benzer olarak 2013 yılında Belçika Maliye Bakanlığı ve Euroclear bankası arasındaki e-mail yazışmalarında da fonun sağladığı kazançların LYO'nun Lüksemburg'daki HSBC banka hesabına ve Bahreyn'deki ABC hesaplarına aktarıldığı ortaya çıkmıştır.⁵ Belçika Parlamentosu tarafından yürütülen soruşturma esnasında ulaşılan belgelere göre ise bu rakam 2011-2017 yılları arasında 2 milyar dolara tekabül etmektedir.⁶ LYO, İtalyan petrol şirketi ENI, dünyanın önde gelen bankalarından Unicredit ve global anlamda faaliyet gösteren mühendislik şirketi Finmeccanica

LYO, beş iştiraki ve dünyanın farklı noktalarındaki 550 şirketteki hissedar konumu ile takibi ve denetimi oldukça karmaşık bir yapı teşkil etmektedir.

³ Ola Energy, Products and Services, www.olaenergy.com

⁴ Giulia. Paravicini, Millions flow from Gaddafi's 'frozen funds' to unknown beneficiaries, Politico, 8 February 2018

⁵ A.g.e.

⁶ Eaton, Tim., Libya: The Wealth of a Nation, Chatham House, 4 March 2021

gibi kuruluşların hisse senetlerini elinde bulundurmaktadır. Dolayısıyla dönemin çatışma ortamı ve LYO'nun istikrarsız yönetim yapısı dikkate alındığında bu gelirlerin Libya özeğinde hangi amaçlar doğrultusunda kullanıldığı ve kimlerin eline geçtiği konusu uzun bir süre tartışmaları beraberinde getirmiştir. Hatta 2018 yılında dönemin Başkanlık Konseyi Başkan Yardımcısı Muhammed Emazib'in iddialarına göre Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Kaddafi ailesinin ve LYO'nun çeşitli BAE bankalarındaki 50 milyar dolarlık kaynağını 2014 sonrasında patlak veren iç savaşta Halife Hafter'i desteklemek ve Uluslararası Mutabakat Hükümeti'ne (UMH) karşı milis grupları finanse etmek adına kullanmıştır.⁷ Bu iddiaya göre BAE, 2011 yılından itibaren Hafter üzerinden angaje olduğu Libya krizinde silah sevkiyatlarını ve Ürdün merkezli faaliyet gösteren iki Libya medya kuruluşunu bu fonlar üzerinden desteklemiştir. Pek çok uzman göre Libya'daki iç savaşın başat sorumlu aktörlerinden biri olarak gösterilen BAE'nin, bu kaynakları Libya'daki birlik ve barışı tehdit eden siyasi ve ideolojik çıkarları için kullanması, dondurulmuş varlıklar

üzerindeki regülasyon eksikliğini ve uygulanan yaptırımların kusurlarını gözler önüne sermektedir.

BANKALAR İLE YAŞANAN ANLAŞMAZLIKLAR VE VARLIKLARIN MUHTEVİYATI

LYO ve Kaddafi'nin 2011 sonrasında dondurulan varlıkları ile alakalı bir diğer tartışma konusu ise bu varlıkların İngiltere ve Belçika bankalarındaki büyük çoğunluğu üzerinde meydana gelmiştir. 2018 yılında Fransız Le Vif gazetesi tarafından ortaya atılan bir iddia bu tartışmaların fitilini ateşlemiş ve söylentileri beraberinde getirmiştir. 8 Mart 2018 tarihli haberde LYO ve LAFICO'nun Belçika'nın Euroclear ve 3 diğer bankasındaki toplam 16 milyar dolar tutarındaki varlıklarının 10 milyar eurosunun 2013 ila 2017 yılları arasında kaybolduğu açıklanmış, konuyla ilgili Belçika savcılığının yasal işlemlere başladığı aktarılmıştır.⁸ Euroclear bankası ile yaşanan bu ikinci krizin ardından bazı üst düzey LYO yöneticileri bu iddiaları yalanlasa da bazı Libya'yı yetkililer de Belçika'yı Libya'nın içinde bulunduğu

LYO ve Kaddafi'nin 2011 sonrasında dondurulan varlıkları ile alakalı bir diğer tartışma konusu ise bu varlıkların İngiltere ve Belçika bankalarındaki büyük çoğunluğu üzerinde meydana gelmiştir.

⁷ "UAE used Libya frozen assets in its banks to boost military grip of warlord Haftar", Libya Observer, 15 March 2018

⁸ "Dix milliards de fonds libyens geles en Belgique par L'ONU évapores", Le Vif, 08 March 2018

Kuzey İrlanda şehir merkezinde bir IRA grafitisi.

sosyal ve ekonomik krizden faydalanmakla suçlamıştır. Yaptırım Komitesinin kararlarını uygulamada başarısız görülen Belçika'nın yoğun eleştirilerin odağı olmasına sebep olan bu gelişmelerin ardından Dışişleri Bakanı Didier Reynards basına yansıyan haberlerin gerçekleri yansıtmadığını açıklamıştır.⁹ Takip eden süreçte ise Belçika Başsavcılık makamı adına Georges Gilkinet konu ile alakalı olarak hukuki sürecin başlatıldığını ve kapsamlı bir soruşturma içerisinde olduklarını ifade etmiştir.¹⁰ Belçikalı üst düzey yetkililerin çelişkili açıklamaları Libya halkını ciddi anlamda kaygılandırmış ve LYO yetkililerini

çeşitli önlemler almaya itmiştir. Bu bağlamda 2019 yılının başlarında LYO, firma değerlemesi ve varlıkların saptanması hususunda PricewaterhouseCoopers (PwC) firması ile anlaşmaya varmış ve uluslararası muhasebe denetim firmasını yukarıda belirtilen hususlarda tam yetkilendirmiştir.¹¹ Bu karar aynı zamanda 2016 BM Uzmanlar Paneli çıktılarına bir reaksiyon niteliği de taşımaktadır. Çünkü ilgili raporda donmuş varlıkların değerinin 65 milyar dolardan 55-60 milyara düştüğü ve LYO'nun bir değer kaybı yaşadığı kaydedilmişti.¹² Nisan 2019'da doğudaki silahlı milis grupların lideri Halife Hafter tarafından baş-

⁹ "Kaddafi'nin hesaplarından 10 milyar Euro 'uçtu'", Sputnik, 09 March 2018

¹⁰ "Investigations reveal the fate of Gaddafi's billions which have vanished in Belgium", Middle East Monitor, 31 October 2018

¹¹ "Exclusive: Libyan wealth fund to hire auditors in push to unfreeze assets", Reuters, 22 November 2018

¹² Final report of the Panel of Experts on Libya, www.undocs.org/S/2017/466

latılan ve Haziran 2020'de başarısızlıkla sonuçlanan Trablus işgali, bu tartışmaları kısmen gölgede bırakmış olsa da Şubat 2021'de BMGK'nin almış olduğu bir karar tartışmalı konuları tekrar gündeme getirmiştir. BMGK, kararında Belçika devletinin Kaddafi ve LYO'ya ait 15 milyar dolarlık dondurulmuş varlıkların bir kısmını diğer Libya'lı kuruluşların borçlarından ötürü çözme talebini reddetmiş ve bu kararın "Libyalıların kaderiyle oynamak isteyen herhangi bir ülkeye uyarı" şeklinde algılanması gerektiğini bildirmiştir.¹³ Libya'nın BM Daimi Temsilcisi Tahir es-Suni, bu kararın çok önemli bir zafer niteliğinde olduğunu Twitter hesabından yaptığı bir açıklama ile duyurmuştur.¹⁴ LYO tarafından yapılan açıklamada ise dondurulan paraların bir ceza olarak değil "Libya halkının geleceğini koruma maksatlı" algılanması gerektiği belirtilmiştir.¹⁵

Libya'nın dondurulmuş varlıkları ile alakalı ikinci bir tartışmanın tarafları ise İngiltere ve Libya devleti olmuştur. Kaddafi

rejimi, uzun yıllar İngiltere tarafından ayrılıkçı örgüt İrlanda Kurtuluş Ordusu'na (IRA) silah tahsis ettiği ve maddi olarak desteklediği gerekçesiyle suçlanmıştır. Buna bağlı olarak IRA'nın terör saldırılarında yaşamını yitiren kişilerin yakınları Kaddafi'nin İngiltere'deki 12 milyar euro değerindeki nakit, emlak ve yatırımlarının kendilerine tazminat olarak ödenmesi için 2017 yılında İngiltere hükûmetine talepte bulunmuştur.¹⁶ Bu talebi İngiliz Parlamentosunun bazı üyeleri olumlu karşılamış, Kaddafi ve LYO'ya ait varlıkların IRA saldırılarından sağ kurtulan kişilerin yaşam ve sağlık masrafları için kullanılmasını desteklemiştir. Hatta 2020 Ağustos ayında IRA mağdurları, Londra'daki bankalarda tutulan paraların Libya'ya geri aktarılmasını durdurması yönünde BM'ye çağrıda bulunmuş ve taleplerini tekrarlamıştır.¹⁷ Libya'nın devrik lideri Muammer Kaddafi, IRA mağdurları tarafından özellikle 1983 yılında Harrods Patlaması olarak bilinen saldırının finansörü olarak lanse edilmektedir.¹⁸ Saldırıdan

Libya'nın devrik lideri Muammer Kaddafi, IRA mağdurları tarafından özellikle 1983 yılında Harrods Patlaması olarak bilinen saldırının finansörü olarak lanse edilmektedir.

¹³ "BM Güvenlik Konseyi, Belçika'nın 'Libya'nın dondurulan paralarının elden çıkarılması' talebini reddetti", Anadolu Ajansı, 13 Mart 2021

¹⁴ Ibid

¹⁵ "LIA rejects Belgium's request to unfreeze some of its assets to pay unrelated debt – calls on Security Council to reject request", Libya Herald, 8 February 2021

¹⁶ "IRA victims' fury over scrapped plan to pay compensation from Gaddafi fortune", Evening Standard, 28 February 2017

¹⁷ "IRA victims call on UN to stop repatriation of 12bn Euro in Libyan assets stashed in London", Evening Standard, 28 August 2020

¹⁸ Ibid

Gelinen noktada Libya'nın bu yeniden inşa sürecini karşılama konusunda ciddi bir kaynak eksikliği yaşayacağı görülmekte ve iç savaş sonrası ekonomisinin bu ihtiyaçlara ne oranda cevap vereceği belirsizliğini korumaktadır.

sonra İngiliz güvenlik birimleri tarafından yürütülen soruşturmada olay esnasında kullanılan Semtex plastik patlayıcıların Kaddafi rejimi tarafından IRA'ya tahsis edildiği ifade edilmiştir.

Ancak İngiltere'deki dondurulmuş varlıkların durumu ülke içerisinde de ciddi bir krize yol açmıştır. İngiliz Parlamentosunun Libya dondurulmuş varlıklarının, IRA mağdurlarına tazminat ödemek için kullanılacağı yönündeki kararının ardından 24 Mart 2021 tarihinde yazılı bir açıklama yapan Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bakanı James Cleverly, dondurulmuş varlıklara hukuki olarak el koymanın mümkün olmadığını, Libya'da devam eden siyasi ve ekonomik istikrarsızlıklardan kaynaklı olarak pratikte zorluklar yaşanabileceğini ifade etmiştir.¹⁹ Cleverly, bu açıklamaları ile IRA mağdurları tarafından yoğun tepkilerle karşılaşmıştır. Libya tarafı ise gelişmeleri yakından takip etmektedir. Sonuç olarak,

tıpkı Belçika'da olduğu gibi Libya'nın İngiltere'deki dondurulmuş varlıkları da önemli tartışmaları açığa çıkarmıştır.

DONDURULMUŞ VARLIKLARIN LIBYA'NIN GELECEĞİNDEKİ ROLÜ

Bilindiği üzere 1-5 Şubat tarihleri arasında Cenevre'de gerçekleşen BM Libya Destek Misiyonu (UNSMIL) gözetimindeki seçimler sonucunda Libya'yı 24 Aralık'taki genel seçimlere götürecek lider kadrolar belirlenmiştir. Geçici yönetimin Başbakanı Abdulhamid Dibeybe'nin TM tarafından onaylanması sonucunda göreve başlamasıyla ise ulusal uzlaşma ve yeniden devlet inşası süreci hızlanmıştır. Bu süreç içerisinde elektrik ve su kesintileri başta olmak üzere altyapı ve inşaat projelerine ağırlık verilmesi Dibeybe yönetiminin temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Doğrusu, bu öncelikler yalnız Dibeybe'nin değil Dibeybe sonrası görevi devralacak kişiler için de temel gündemi oluşturmaktadır. Gelinen noktada Libya'nın bu yeniden inşa sürecini karşılama konusunda ciddi bir kaynak eksikliği yaşayacağı görülmekte ve iç savaş sonrası ekonomisinin bu ihtiyaçlara ne oranda cevap

¹⁹ "UK unable to use Libyan frozen assets to compensate IRA victims of weapons and Semtex supplied by Qaddafi regime", Libya Herald, 24 March 2021

Dibeybe'nin güvenoyu oturumu esnasında TM'de yaptığı konuşma.

vereceği belirsizliğini korumaktadır. Libya Mütahhitler Birliği Başkan Yardımcısı Abdulmecit Kuşer, Libya'nın altyapı ve inşaat harcamaları için beş yıl içerisinde 450 milyar dolarlık bir kaynağa ihtiyacı olduğunu belirtmiştir.²⁰ Böyle bir fonun yaratılmasında Dibeybe yönetiminin başvuracağı araçlardan birisi LYO ve onun varlıkları olacaktır. 2011 devriminden beri sayısız yolsuzluk söylentileri ve uluslararası bankalarla yaşadığı çekişmeli konulardan ötürü olacak ki Dibeybe yönetimi LYO'yu ıslah çalışmalarına başlamıştır.

Hiç kuşkusuz ki Ulusal Birlik Hükümeti (UBH) ve Dibeybe, LYO'nun kısa veya orta vadede olmasa da uzun vadede Libya'nın

geleceği için ne ölçüde faydalı olacağını fazlasıyla idrak etmektedir. Çünkü kısa ve orta vadede bu fonların (dondurulmuş varlıkların) LYO lehine çözülmesi, henüz profesyonel bir yapıda görünmeyen kurum için birçok tehdidi beraberinde getirecektir. Böyle bir durumda bu fonların kötüye kullanılması yahut yanlış değerlendirilmesi kaçınılmaz olacaktır. Ancak Dibeybe yönetiminin kurum üzerinde yapacağı radikal değişiklikler ile uzun vadede Libya halkı için fazlasıyla verimli bir yapı hâline dönüşmesi beklenebilir. Dibeybe'nin bu değişikliklere 2017'den beri tartışmalı bir figür olarak yerini koruyan LYO Başkanı Ali Mahmud Hassan'ı görevden alarak başlaması oldukça

²⁰ "Libya needs US\$ 450 billion and three million foreign workers for reconstruction over a five-year period: Libyan Contractors' Union", Libya Herald, 24 March 2021

muhtemel görünmektedir. Sarraç tarafından da yoğun takibe alınan Hassan'ın kurum içindeki dengeleri sağlayarak gücünü konsolide ettiği belirtilmektedir.²¹ Hassan, 2019 yılında 700 milyon dolarlık bir yolsuzluk davası (Palladyne Şirketi davası) kapsamında tutuklan-

mış, daha sonrasında serbest bırakılmıştı. Dolayısıyla LYO ve dondurulmuş varlıkları gerek yeniden yapılanma sürecinde üstleneceği rol gerekse petrol ve doğal gaz zengini Libya'nın kaynaklarının gelecek nesillere aktarılmasında kilit unsurlardan biridir.

²¹ Afrique. Jeune, The Africa Report, 2 April 2021

SONUÇ

2011 yılında başlayan halk hareketleri ile birlikte BMGK, Libya'nın yurt dışındaki varlıklarını dondurmuş ve Kaddafi'ye yönelik çeşitli yaptırımlar uygulamıştır. Bunun bir sonucu olarak Libya'nın Yatırım Otoritesi veya başka bir tabirle Varlık Fonu LYO'nun, ABD ve Batı Avrupa ülkelerindeki 67 milyar dolarına bulunduğu bankalarca tedbir uygulanmıştır. Ancak takip eden süreçte varlıkların büyüklüğü ve ülkelerin farklı iç dinamikleri, Libya ile taraf ülkelerin çeşitli ihtilaflara düşmesine yol açmıştır. Bu doğrultuda çalışma içerisinde ele alınan Belçika ve İngiltere örnekleri

bu çekişmeli konuları göstermek açısından yerinde örnekler olmuştur. Beraberinde hem Libya'nın dondurulmuş likit ve diğer varlıklarının akıbeti hem de LYO'nun yeniden yapılanma sürecine giren Libya'da nasıl etkiler yaratacağı analiz edilmiştir. Sonuç itibarıyla Dibebe yönetiminin bu tartışmalı konulara nasıl ve hangi perspektiften yaklaşacağı önemlidir. Öyle ki Libya'nın iç savaş sonrası oldukça kırılgan görünen ekonomisi ve acil maddi ihtiyaçlar bakımından bu kaynaklar hayati önem taşımaktadır. Dondurulmuş varlıklara ulaşma noktasında ise öncelikli hedef bu varlıkların yanlış kişilerin eline geçmemesi ve kötüye kullanılmaması olmalıdır.

Fuat Emir Şefkatli

Lisans derecesini Yeditepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünden, yüksek lisans derecesini "Fildişi Sahili ve Kakao Sektörü Özelinde Batı Afrika'da Faaliyet Gösteren STK ve Çok Uluslu Şirketlerin Bölge Sürdürülebilir Kalkınmasına Etkileri" başlıklı teziyle University of Plymouth Uluslararası İlişkiler ve Kalkınma Bölümünden almıştır. Mevcut araştırma alanları arasında yumuşak güç, Çin-Afrika ilişkileri, Kızıldeniz ve Doğu Afrika jeopolitiği gibi konular yer almaktadır. Ortadoğu Araştırmalar Merkezi (ORSAM) bünyesinde Kuzey Afrika Çalışmaları araştırma asistanı olarak görev yapmaktadır. İleri düzeyde İngilizce ve orta düzeyde Almanca bilmektedir.

Telif Hakkı

Ankara - TÜRKİYE ORSAM © 2021

Bu çalışmaya ait içeriğin telif hakları ORSAM'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu çalışmada yer alan değerlendirmeler yazarına aittir; ORSAM'ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

Ortadoğu Araştırmaları Merkezi

Adres : Mustafa Kemal Mah. 2128 Sk. No: 3 Çankaya, ANKARA

Telefon : +90 850 888 15 20

Email : info@orsam.org.tr

Fotoğraflar : Anadolu Ajansı (AA), Shutterstock